

T.C.
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
EĞİTİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Program Geliştirme Daire Başkanlığı

TASHÎH-İ HURÛF
HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMI

Ankara
2017

Bu eğitim programının hizmet içi kurslarda uygulanması,
11.10.2017 tarihli ve E.89163 sayılı Makam onayı ile uygun görülmüştür.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	4
PROGRAMIN GENEL AMACI	5
PROGRAMIN TEMEL YAKLAŞIMI.....	5
PROGRAMIN GENEL KAZANIMLARI.....	6
PROGRAMIN UYGULAMA ESASLARI.....	6
ALANLAR VE KREDİLER TABLOSU	9
DERSLER, KONULAR VE AÇIKLAMALAR	10
A. KUR'ÂN-I KERÎM.....	10
1. KUR'ÂN-I KERÎM OKUMAYA GİRİŞ	10
2. TALİM VE TECVÎD UYGULAMALARI	11
3. TALİM ÜZERE YÜZÜNE OKUMA.....	13
4. TALİM ÜZERE EZBERE OKUMA	14
B. KUR'ÂN-I KERÎM MEÂLİ	16
C. DÎNÎ MÛSİKÎ	17
D. İLMİHAL	19
E. HÎTABET	21

TASHÎH-İ HURÛF HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMI
(Âsım Kıraati ve Hafs Rivayetine Göre Kur’ân-ı Kerîm’i Güzel Okuma Eğitim Programı)

GİRİŞ

Kıraat sözlükte “okumak, tilâvet etmek, telaffuz etmek” demektir. Kur’ân ilimleri terimi olarak kıraat, “Kur’ân kelimelerinin nasıl okunacağını ve râvîlerine nispet etmek suretiyle bu kelimeler üzerindeki farklı okuyuşları konu edinen bir ilimdir.” Ayrıca kıraat imamlarından her birinin tercih ettiği okuyuşlar için de kıraat terimi kullanılmıştır. Nâfi’ kıraati, Âsım kıraati gibi...

Hz. Peygamberin vefatını takip eden yıllarda Kur’ân kıraati konusunda bazı ihtilaflar ortaya çıkmıştır. Kur’ân’ın cem’ edilmesiyle de kesin olarak ortadan kalkmayan bu ihtilaflar noktasında, Hz. Osman’ın Kur’ân’ı nazil olduğu Kureyş lehçesi üzerine çoğaltması ve çeşitli bölgelere göndermesiyle genel olarak farklı okuyuşların sona ermesi hedeflenmiştir. Ancak harekesiz ve noktasız Arap yazısının müsaade ettiği farklı okumalar devam etmiştir.

Üzerinde ahabın icmâ ettiği Hz. Osman mushafları kısa zamanda bütün İslam coğrafyasına yayılmış ve öncelikle bu mushafların gönderildiği şehirler olmak üzere kıraat ilim merkezleri doğmuştur. Kıraat ilim merkezlerinde bulunan kıraat âlimleri gerek hareke ve harfler gerekse med, kasr, imâle, tahfif, idgâm gibi telaffuz keyfiyetleriyle ilgili farklı okuyuşları değişik hocalardan alırken bunlar arasında kendi tercihlerini ortaya koymuşlar, bu tercihleriyle oluşan okuyuşlarını öğretmeye başlamışlardır. Sahih rivayet ve okuyuşlar arasında tercihleri bulunan âlimlerin sayısı, önceleri bir hayli çok iken zamanla insanlar bunlardan bazıları üzerinde yoğunlaşmış, böylece ilk kıraat ekolleri ortaya çıkmıştır.

İslam coğrafyasında kıraat imamı ve râvîleri belli tasniflere tabi tutularak ilgili kitaplarda yer almışlardır. Genelde bu sınıflama, yedili (Seb’a), onlu (Aşere), ya da on dördü (Erbaate Aşer) olarak yapılmıştır. Yedi kıraat içerisindeki imamlardan biri de kıraat ilmi sahasında temayüz eden, sesi ve tilâvetiyle dikkat çeken, Kûfe kurrâsından olup, kıraati Ebû Abdurrahman es-Sulemî-Ali b. Ebû Talib ve Zir b. Hubeyş-Abdullah b. Mes’ûd isnadlarıyla Hz. Peygamber’e ulaşmış, talebeleri Ebû Bekir Şu’be b. Ayyâş ve Hafs b. Süleyman’ın rivayetleriyle meşhur olmuş olan Âsım b. Behdele (v. 127/745)’dir.

Âsım kıraati, özellikle Hafs’ın rivayetiyle Kûfe’nin ve hatta Orta Doğu’nun sınırlarını aşmış, nihayet XX. yüzyıl Müslümanlarının yaklaşık yüzde doksanın tercih ettiği bir okuyuş tarzı olmuştur. Bunun sebebi, Âsım kıraatinin senedindeki sağlamlığı yanında, Hafs’ın rivayetindeki

sadeliği, kâide dışı okuyuşların bulunmayışı ve özellikle Arap olmayanların uygulamada zorluk çekecekleri unsurların kıraatte yer almayışıdır.

Türkler, İşlam'ı din olarak kabul ettikten sonra, dinin yayılması ve korunmasında öncülük etmenin yanı sıra özellikle İşlam'ın ana kitabı olan Kur'ân-ı Kerîm'in manası, lafızları ve okunuşu üzerinde büyük hizmetlerde bulunmuşlardır. Özellikle Kur'ân-ı Kerîm'in güzel bir şekilde öğrenilmesi, okunması ve öğretilmesi üzerinde önemle durmuşlar ve sırf bununla ilgili eğitim müesseseleri kurmuşlardır. Kur'ân-ı Kerîm'in okunuş tarzında ise Âsım kıraati Hafs rivayetini esas almışlardır. Yüzyıllardır bu topraklarda Kur'ân-ı Kerîm Âsım kıraati Hafs rivayeti üzerine okunmuş ve öğretilmiştir.

Günümüzde camilerimizde görev yapan imam-hatiplerin Kur'ân-ı Kerîm kıraatindeki eksikliklerini gidermek ayrıca meslektaşlarına örnek olacak, onların yetişmelerinde bilgi ve yetenekleriyle onlara kılavuzluk edecek, kıraat ilminin öngördüğü esaslara uygun ses ve mûsikî eğitimi alarak Başkanlığımızı yurt içi ve yurt dışında temsil edecek kârîleri yetiştirmek amacıyla Başkanlığımız tarafından Tashîh-i Hurûf Hizmet İçi Eğitim Programı geliştirilmiştir.

Söz konusu program; kurumsal gelişmeler, personel yeterliklerinin güncellenmesi, uygulayıcılardan gelen geri bildirimler, günün gelişen ve değişen şartları dikkate alınarak güncellenmiştir.

PROGRAMIN GENEL AMACI

Tashîh-i Hurûf (Âsım Kıraati ve Hafs Rivayetine Göre Kur'ân-ı Kerîm'i Güzel Okuma) Hizmet İçi Eğitim Programı, öğrenme-öğretme konusundaki modern yaklaşımlara, teknolojideki ilerlemelere ve mûsikî ilminin verilerine dayanarak Diyanet İşleri Başkanlığı'nda görev yapan imam-hatiplerin, Kıraat-i Âsım Rivayet-i Hafs üzere Kur'ân okuyuş tarzı ile ilgili bilgi ve becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Böylece Kur'ân'ı Kerîm'i hem telaffuz, hem ses, hem de mana vb. özelliklere göre okuyabilen nitelikli din hizmetleri personelinin yetiştirilmesi ve bunlar aracılığıyla daha etkin bir din hizmeti sunulması hedeflenmektedir.

PROGRAMIN TEMEL YAKLAşIMI

Tashîh-i Hurûf (Âsım Kıraati ve Hafs Rivayetine Göre Kur'ân-ı Kerîm'i Güzel Okuma) Hizmet İçi Eğitim Programı, üç temel öğretim boyutu esas alınarak hazırlanmıştır.

1. Kursiyerlere kıraat ilmini tanıtıcı genel bilgilerin yanı sıra Kıraat-i Âsım Rivayet-i Hafs üzere okuyuş tarzı ile ilgili temel teorik bilgilerin kazandırılması,
2. Bu bilgilerin uygulamaya dönüřtürülmesi,

3. Ses, makam bilgi ve becerisinin kazandırılması.

Eğitim sürecinde kursiyerlere bu bilgi ve beceriler kazandırılırken geleneksel eğitim metotları yanı sıra günümüz eğitim yöntem ve tekniklerinin teknolojik imkânlarla desteklenmesi de öngörülmüştür. Program; öğrenci merkezli eğitim anlayışı ile öğrenmede bireysel farklılıkları dikkate alan, esnek yapılı, bilgiyi beceriye dönüştürmeyi hedefleyen, öğrenme sürecini pekiştiren ölçme ve değerlendirme yöntem ve tekniklerini kullanmayı esas alan bir anlayışla hazırlanmıştır.

PROGRAMIN GENEL KAZANIMLARI

Bu programda öngörülen öğrenmeleri başarıyla gerçekleştiren her kursiyer;

1. Kıraat ilmini tarihi gelişim seyri içinde ana hatlarıyla tanır.
2. Kıraatle ilgili temel kavramları bilir.
3. Âsım Kıraatinin temel niteliklerini kavrar.
4. Kur'ân harflerini mahreçlerine ve sıfatlarına uygun olarak seslendirir.
5. Tecvîd kurallarını teorik olarak bilir ve uygular.
6. Kur'ân'ın tamamını talim usûllerine ve tecvîd kurallarına göre okur.
7. Ezberlediği sûrelerin anlamlarını bilir.
8. Kur'ân okumada temel makamları bilir ve uygular.
9. Cami mûsikîsinde uygulanan makamları bilir ve uygular.
10. Ritim duygusunu geliştirir.
11. Cami mûsikîsinin icrasında sesini doğru kullanır.

PROGRAMIN UYGULAMA ESASLARI

1. Program haftada 28 saat esas alınarak hazırlanmıştır.
2. Kursun başında 10 saat Kıraat ilmi ve Âsım Kıraati hakkında teorik bilgiler verilecektir.
3. Programda yer alan tecvîd kuralları, yüzüne/ezbere okunacak sûre ve duaların uygulamaları esnasında teorik bilgilere atıflar yapılmak suretiyle öğretilecektir.
4. Programın uygulanmasında dersler ve krediler tablosu esas alınacaktır.

5. Haftada 18 saat Kur'ân-ı Kerîm, 4 saat Dînî Mûsikî, 2 saat Kur'ân Meâli, 2 saat İlmihal, 2 saat Hitabet konuları programda yer aldığı şekliyle okutulacaktır.
6. Kur'ân-ı Kerîm alanına ayrılan haftalık 18 kredinin 8 saati Talim Üzere Yüzüne Okuma; 6 saati Talim Üzere Ezbere Okuma ve 4 saati Talim ve Tecvîd Uygulamalarına ayrılacaktır.
7. Konuların haftalık ders programına yansıtılması, konulara ayrılacak süreler ve işleniş sırası; kursiyer düzeyine, eğitim ortamına ve diğer etkenlere göre belirlenecektir.
8. Kursiyerlerin belirlenen hedef ve kazanımlara ulaşma düzeylerinin kendilerine fark ettirilebilmesi ve gelişim düzeylerinin tespit edilebilmesi amacıyla kurs başında imkânlar ölçüsünde kursiyerlerin hazırbulunuşlukları kayıt altına alınacaktır.
9. Kurs süresince kursiyerlere dînî mûsikî alanında yetkin sanatkârların okuyuşları dinletilecektir.
10. Mûsikî dinletilerinde programda yer verilen makama bağlı kalınacaktır.
11. Kursiyerlerin okuyuşları kaydedilerek kendilerine dinletilecektir.
12. Kursiyerlere, İstanbul tavrı okuma becerisi kazandırılacaktır.
13. Kursiyerlerin kişisel ses aralıklarının farkında olmaları sağlanacaktır.
14. Kursiyerlerin öğrenme biçimleri ve hızlarının farklı olabileceği dikkate alınacaktır.
15. Kursiyerlerin gelişim düzeylerine ve öğrenme biçimlerine uygun, çeşitli bireysel ve işbirliğine dayalı öğrenme ortamları sağlayan materyal ve yöntemler kullanılacaktır.
16. Kursiyerlerin dil yeterlik düzeyleri, özel becerilere sahip olma veya öğrenme zorluğu bulunma gibi durumlarını dikkate alan materyaller kullanılacaktır. Öğrenme zorluğu çeken kursiyerlerin öğrenme etkinliklerine mümkün olduğu kadar çok katılması teşvik edilerek desteklenecektir.
17. Kursiyerlerin öğrenmelerini desteklemek için uygun kaynaklar, araç-gereç ve teknoloji kullanılacaktır.
18. Öğrenme-öğretme yöntem ve tekniklerinin bütün kursiyerlerin ihtiyaç ve becerilerine uygun olduğundan emin olunacaktır.
19. Kursiyerlerin gelişim düzeyine uygun, ilgi ve deneyimlerini gözetten, öğrendiklerini uygulayabilmelerine imkân veren değerlendirme materyalleri geliştirilerek kullanılacaktır.

20. Her bir kursiyer hakkında tutulan günlük değerlendirmeler, her ay sonu toplu olarak gözden geçirilecek, seviyesi yeterli olmayan kursiyerler hakkında gerekli nlem ve kararlar alınacaktır.

ALANLAR VE KREDİLER TABLOSU

S. NO	DERSİN ADI		SAATİ	
1.	Kur'ân-ı Kerîm	Kur'ân-ı Kerîm Okumaya Giriş	10 Saat	432
		Talim ve Tecvîd Uygulamaları	86 Saat	
		Talim Üzere Yüzüne Okuma	192 Saat	
		Talim Üzere Ezbere Okuma	144 Saat	
2.	Kur'ân-ı Kerîm Meâli		48	
3.	Dînî Mûsikî		96	
4.	İlmihal		48	
5.	Hitabet		48	
TOPLAM			672	

DERSLER, KONULAR VE AÇIKLAMALAR

A. KUR'ÂN-I KERÎM

1. KUR'ÂN-I KERÎM OKUMAYA GİRİŞ

SAAT	KONULAR	AÇIKLAMALAR
10	<ul style="list-style-type: none">❖ Kıraatle İlgili Tarihi Bilgiler✓ Kıraatle İlgili Temel Kavramlar (Kıraat, Rivayet, Tarik vb.)✓ Mushafın Yazısında Birliğe Gidilmesi (Hz. Osman Nüshaları)✓ Mushafın İmlasındaki Gelişmeler (Hareke, Nokta vd.)✓ Kıraat İmamları Dönemine Kadar Kur'ân Öğretimi✓ Dördüncü Asrın İlk Çeyreğine Kadar Kıraatlerin Durumu✓ Yedi Kıraat ve İmamları✓ Sahih Kıraatlerin 10'a Çıkarılması❖ Değerleri Açısından Kıraatler✓ Sahih Kıraatler✓ Şâz Kıraatler✓ Mevzu Kıraatler❖ Kıraatte Tevatür❖ Âsım Kıraati✓ Âsım Kıraati'nin Ayırt Edici Özellikleri✓ Hafs Rivayeti'nin Ayırt Edici Özellikleri	<ul style="list-style-type: none">✓ Kıraat ilmine giriş mahiyetinde, kıraatle ilgili temel terimler ile Âsım Kıraati Hafs rivayeti hakkında kursiyerlere özet olarak teorik bilgiler verilecektir. Böylece kursiyerlerin genel olarak "Kıraat Kavramı ve Âsım Kıraati" hakkında bilgi sahibi olmaları sağlanacaktır.✓ Hz. Peygamber'in Kur'ân tilâveti ile ilgili tavsiyeleri ve tilâvetiyle meşhur sahabilerin Kur'ân kıraati hakkındaki düşüncelerine de yer verilecektir.✓ Hz. Peygamber'in Kur'ân okuma usûlü, Kur'ân'ın yazılması ve okunması ile ilgili süreç örneklerle anlatılacaktır.

2. TALİM VE TECVÎD UYGULAMALARI

SAAT	KONULAR	AÇIKLAMALAR
86	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Tecvîd ✓ Tecvîd'in Tanımı, Konusu, Amacı ✓ Harflerin Seslendirilmesi ✓ Harflerin Mahreçleri ✓ Harflerin Sıfatları ✓ Medler <ul style="list-style-type: none"> ▪ Med Harfleri ▪ Aslî Med (Tabii Med) ▪ Fer-î Medler • Medd-i Muttasıl • Medd-i Munfasıl • Medd-i Lâzım • Medd-i Ârız • Medd-i Lîn ✓ İdgâmlar <ul style="list-style-type: none"> ▪ İdgâm-ı Misleyn ▪ İdgâm-ı Mutecâniseyn ▪ İdgâm-ı Mutekâribeyn ✓ Tenvîn ve Sakin Nûnla İlgili Kurallar <ul style="list-style-type: none"> ▪ İdgâm-ı Maalğunne ▪ İdgâm-ı Bilâğunne 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Talim ve Tecvîd Uygulamaları dersi işlenirken konular Talim Üzere Yüzüne Okuma ve Talim Üzere Ezbere Okuma derslerinin içeriği ile ilişkilendirilecektir. ✓ Konuların anlatımında salt teorik anlatımlardan kaçınılacaktır. ✓ Harflerin isimlerinin doğru öğretilmesi hususunda çaba gösterilecek, telaffuzunda zorlanılan harflerin mahreçleri ve ayırt edici sıfatları üzerinde durulacaktır. Bütün sıfatları öğrenmekle birlikte, her harfin belirgin ve baskın sıfatları ifade edilerek hurûfu'l-hecâ yöntemiyle bu harflerin sakin, harekeli, şeddeli, med ve kasr halleri örneklerle işlenerek farklılıkları vurgulanacaktır. Ayrıca tilâvet usûllerine işaret edilerek, medlerin mertebeleri üzerinde uygulamalı çalışmalar gerçekleştirilecek ve kursiyerlere konuyla ilgili ödevler verilecektir. Bu bölümde vakıf ve ibtidâ konusu üzerinde özellikle durulacak, vakıf ve ibtidâda yaygın olarak yapılan hatalar gösterilecek ve konuyla ilgili kursiyerlere ödevler verilecektir. ✓ Tecvîd kurallarının Kur'ân tilâvetinde sağladığı

<ul style="list-style-type: none">▪ İhfâ▪ İzhâr▪ İklâb✓ Râ Harfinin Okunuşu✓ Allah Lafzının Okunuşu (Lafzatullah)✓ Kalkale✓ Sakin Mîm İle İlgili Kurallar✓ İdgâm-ı Şemsiyye✓ İzhâr-ı Kameriyye✓ Zamîr✓ Sekte▪ Âsım Kıraati'nin Hafs Rivayetine Göre Kur'ân-ı Kerîm'de Bulunan Sekteler▪ Hâ-i Sekte✓ Vakıf ve İbtidâ✓ İstiâze ve Bismelenin Talimi▪ Sûre Başında, İki Sûre Arasında ve Sûre İçinde İstiâze ve Bismelenin Hükümleri▪ Tevbe Sûresinin Başındaki İstiâze ve Bismelenin Hükümleri❖ Tilâvet Usûlleri✓ Tahkîk Usûlü ve Özellikleri✓ Tedvîr Usûlü ve Özellikleri✓ Hadr Usûlü ve Özellikleri	<p>kolaylıklar ve kazandırdığı ahenk örneklerle işlenecektir. Bütün kâidelerin sıkça geçtiği örnek sayfalar Kur'ân'dan seçilerek okunacaktır. Değişik sûrelerden ayetler içerisindeki örnekler birleştirilerek fotokopi halinde çoğaltılacak ve uygulamalar yapılacaktır.</p>
---	---

3. TALİM ÜZERE YÜZÜNE OKUMA

SAAT	KONULAR	AÇIKLAMALAR
192	<ul style="list-style-type: none">❖ Kur'ân-ı Kerîm'in 1-10. Cüzlerinin Tahkîk Usûlüyle Okunması❖ Kur'ân-ı Kerîm'in 11-20. Cüzlerinin Tedvîr Usûlüyle Okunması❖ Kur'ân-ı Kerîm'in 21-30. Cüzlerinin Hadr Usûlüyle Okunması	<ul style="list-style-type: none">✓ Kur'ân-ı Kerîm'in ilk on cüzü tahkîk usûlüyle, ikinci on cüzü tedvîr usûlüyle, son on cüzü ise hadr usûlüyle okunacaktır.✓ Yüzüne okunacak yerler, harflerin doğru seslendirilmesi sağlanarak tecvîd üzere okutulacaktır.✓ Kur'ân-ı Kerîm'i yüzüne okuma dersi programda yer aldığı şekliyle tamamlandıktan sonra okuyuş usûllerinin kursiyerlerde kalıcı hale gelmesi adına belirlenecek sureler üzerinde tahkîk, tedvîr ve hadr okuyuş usûllerinde çalışmalar yapılacaktır.

4. TALİM ÜZERE EZBERE OKUMA

SAAT	KONULAR	AÇIKLAMALAR
144	<ul style="list-style-type: none">❖ Dualar❖ Fatiha Sûresi❖ Bakara Sûresi 1-7. Ayetler❖ Ayete'l-Kursî❖ Haşr Sûresi'nin Son Dört Ayeti❖ Bakara Sûresi'nin Son İki Ayeti❖ Nebe'-Nâs Arası Sûreler❖ Mülk Sûresi❖ Yâsîn Sûresi❖ Fetih Sûresi❖ Aşırlar✓ Düğün, Nişan ve Nikâh Rûm 20-27, Furkân 71-77, Nûr 32-34.✓ Cenaze, Vefat Âl-i İmrân 185-189, Nisâ 78-81, Ankebût 56-63, Yâsîn 77-83, Câsiye 22-26.✓ Hacı Uğurlama ve Karşılama Bakara 197-202, Hac 26-33, Âl-i İmrân 96-101.✓ Cami Açılışı Tevbe 17-22, 105-110, Bakara 114-117.✓ Mevlid Kandili Ahzâb 40-48, Fetih 27-29, Tevbe 128-129, Kalem 1-4, Saff 6-9, Âl-i İmrân	<ul style="list-style-type: none">✓ Ezbere okunacak sûreler, harflerin doğru seslendirilmesi sağlanarak tecvîd üzere okutulacaktır.✓ Ezber okunacak sûre üzerinde yüzüne okuma usûlüyle çalışmalar yapılacak, hatalı okuma ihtimali bulunan kelimeler işaretlenerek düzgün okunması sağlanacak ve alıştırmalar yapılacaktır.✓ Ezberlenecek bölüm, öğretici tarafından tahkîk, tedvîr ve hadr usûlleriyle ayrı ayrı tilâvet edilecek, kursiyerlerin kendi aralarında gruplara ayrılarak metin üzerinde birbirlerini dinlemeleri sağlanacaktır.✓ Cemiyet, merasim, toplantı, özel gün ve geceler vb. durumlara göre kursiyerlere aşr-ı şerif okuma becerisi kazandırılacaktır.

<p>144-148.</p> <p>✓ Hafızlık ve Kıraat Enfâl 1-4, Fâtır 27-32, Neml 89-93, Ankebût 41-45.</p> <p>✓ Hicri Yılbaşı Muharrem Tevbe 26.</p> <p>✓ Miraç Kandili Bakara 284-286, İsrâ 1-10, Necm 1-25.</p> <p>✓ Berat Kandili Duhân 1-8.</p> <p>✓ Kadir Gecesi Duhân 1-8, Kadir Sûresi.</p> <p>✓ Regaip Kandili Âl-i İmrân 190-194, İbrahim 35-41, Mümin 7-9.</p> <p>✓ Kurban Bayramı Enâm 79-82, 160-165, Hac 34-38.</p> <p>✓ Şehitlik Bakara 153-157, Âl-i İmrân 169-173, Tevbe 111-112.</p> <p>✓ Mevlidlerde Tevhîd Bahri Öncesi Bakara 148-152, Haşr Sûresi'nin Son Üç Ayeti, Âl-i İmrân 26-30, Bakara 255-256.</p> <p>✓ Mevlidlerde Dua Öncesi İbrahim 35-41, A'râf 54-58.</p> <p>✓ İşyeri Açılışı Saff 9-13, Bakara 148, Nisâ 29-30.</p>	
---	--

B. KUR'ÂN-I KERÎM MEÂLİ

SAAT	KONULAR	AÇIKLAMALAR
48	<ul style="list-style-type: none">❖ Meâl Okuma İlkeleri❖ Meâller ve Özellikleri❖ Fatiha Sûresi'nin Meâli❖ Bakara Sûresi 1-7. Ayetlerin Meâli❖ Ayete'l-Kursî'nin Meâli❖ Haşr Sûresi'nin Son Dört Ayetinin Meâli❖ Bakara Sûresi'nin Son İki Ayetinin Meâli❖ Nebe'-Nâs Arası Sûrelerin Meâlleri❖ Mülk Sûresi'nin Meâli❖ Yâsîn Sûresi'nin Meâli❖ Fetih Sûresi'nin Meâli❖ Aşırların Meâlleri	<p>✓ Kur'ân Meâli dersinde kursiyerlerin ezberledikleri sûrelerin sebab-i nüzûlîleriyle birlikte anlamlarını öğrenmeleri ve manaya uygun okumaları sağlanacak, bununla birlikte farklı meâllerden yararlanmaları teşvik edilecektir.</p> <p>✓ Ayetlerin meâlleri okunduktan sonra öğretici, okunan bölümü kursiyerlerin düşüncelerine açacak, onları düşünmeye, soru sormaya ve güncel değerler üretmeye yönelterek kursiyerlerin vaaz yapabilme becerilerini geliştirmeye katkı sağlayacaktır.</p> <p>✓ Dersin kredisi göz önünde bulundurularak sunum, ev ödevi vb. eğitim öğretim yöntemlerinden yararlanılacak ve bu şekilde konuların tamamlanması sağlanacaktır.</p>

C. DİNÎ MÛSİKÎ

SAAT	KONULAR	AÇIKLAMALAR
96	<ul style="list-style-type: none">❖ Mûsikînin Tanımı❖ Makam ve Usûl Kavramları❖ Dînî Mûsikînin Kısa Tarihçesi❖ Osmanlı ve Cumhuriyet Döneminde Yetişmiş Bazı Önemli Hafız Mûsikîşinaslar❖ Ses ve Oluşumu❖ Sesin Kullanım Tekniği❖ Mikrofon vb. Ses Sistemlerinin Doğru ve Etkin Kullanımı❖ Dînî Mûsikîde Kullanılan Temel Makamlar ve Özellikleri❖ Cami Mûsikîsi Formları✓ Ezan, Kâmet ve Tesbihât Uygulamaları<ul style="list-style-type: none">▪ Sabâ Makamı▪ Uşşak Makamı▪ Rast Makamı▪ Segâh Makamı▪ Hicaz Makamı✓ Salâ Uygulamaları<ul style="list-style-type: none">▪ Hüseyinî Makamı▪ Dilkeşhâverân Makamı❖ Mevlid (Bahirlere Uygun Makamlar)❖ Makamlar Arası Geçki❖ Enderun Usûlü Terâvîh ve Cumhur Müezzinliği	<p>✓ Genel olarak mûsikî, makam ve usûl kavramları, dînî mûsikînin tarihi gelişimi hakkında kısa bilgiler verildikten sonra, ses aralıkları, sınırları ve potansiyeli, sesi ve ses organlarını tanıma, ses sağlığını koruma, diyafram nefesi ve doğru nefes alma, sesin günlük ve mesleki kullanımındaki önemi, sesi sınırları dâhilinde tüm genişliği ile kullanma vb. hususlarda kursiyerlerde farkındalık oluşturulacaktır.</p> <p>✓ Sesin yönünü belirlemek ve düzgün duyulmasını sağlamak için dudakların şeklinin dikkate alınacağı tatbiki olarak işlenecek, enstrüman eşliğinde ses merdiveninde çalışma yaptırılacak, daha sonra enstrümansız olarak kursiyerlerin sesleri doğru ve düzgün bulmaları gözlemlenecektir. Bu noktada öncelikle natürel seslerle çalışma yapılacak, daha sonra basit makamları meydana getiren 4'lü ve 5'liler üzerinde çalışmalara devam edilerek, kursiyerlerin arızalı ve arızasız sesleri pratik olarak kavramaları sağlanacaktır.</p> <p>✓ Kursiyerlere geniş katılımlı programlar, imamlık-</p>

		<p>müezzinlik uygulamaları başta olmak üzere dînî mûsikî formlarının icrasında mikrofonu doğru ve etkin kullanma becerisi kazandırılacaktır.</p> <p>✓ Ezan, salâ, kâmet, ilahi, kaside, naat vb. dînî mûsikî formları üzerinden yapılacak uygulamalarla, öğrenilen makamların kursiyerlerde beceri haline gelmesi sağlanacaktır.</p> <p>✓ Dînî mûsikî formlarının icrasında yaygın olarak yapılan hatalar üzerinde durulacaktır.</p> <p>✓ Derslerin uygulamalı olarak işlenmesine özen gösterilecek, her kursiyere yeteri kadar uygulama imkânı verilecektir.</p>
--	--	---

D. İLMİHAL

SAAT	KONULAR	AÇIKLAMALAR
48	<p>A. İTİKAD</p> <ul style="list-style-type: none">❖ İslam'da Mezhepler❖ Dini Hükümlerin Kaynakları (Şer'î Deliller)❖ İman Esasları <p>B. İBADET</p> <ul style="list-style-type: none">❖ Temizlik❖ Abdest❖ Teyemmüm❖ Gusül❖ Namaz❖ Oruç❖ Zekât❖ Hac❖ Kurban❖ Mübarek Gün ve Geceler❖ Yemin❖ Adak <p>C. HELALLER VE HARAMLAR</p> <p>D. AHLAK</p> <p>E. PEYGAMBERİMİZ HZ. MUHAMMED (SAS)</p> <p>F. GÜNCEL DİNİ KONULAR</p>	<p>✓ Diyanet İşleri Başkanlığı'nın tek ciltlik İslâm İlmihali esas alınarak haftalık okuma programı yapılacaktır.</p> <p>✓ Programda yer verilen konuların öğretici tarafından detaylandırılmasında kursiyerlerin ihtiyaç ve beklentileri göz önünde bulundurulacaktır.</p> <p>✓ Dersin kredisi göz önünde bulundurularak sunum, ev ödevi vb. eğitim öğretim yöntemlerinden yararlanılacak ve bu şekilde konuların tamamlanması sağlanacaktır.</p> <p>✓ Konular işlenirken öğretici gözetiminde müzakere ve tartışmaya ihtiyaç duyulan meseleler üzerinde ayrıca durulacaktır.</p> <p>✓ Ders işlenirken salt teorik bilgi öğretiminden ziyade bilginin anlamlandırılması hedeflenecektir.</p> <p>✓ İbadet, muâmelât ve ahvâl-i şahsiyye gibi günlük dînî hayatı doğrudan ilgilendiren konularda kursiyerlerin görev yaptıkları yerlerin dînî, sosyo-kültürel özellikleri dikkate alınarak farklı mezheplerin görüşlerine atıflar yapılacaktır. Özellikle ibadet konularında Hanefi ve Şafii</p>

		<p>mezhepleri arasındaki görüş ve uygulama farklılıklarına değinilerek, İslam düşünce tarihindeki yorum farklılıklarının bir ayrılık değil zenginlik ve rahmet unsuru olduğu ilkesi üzerinde durulacaktır.</p> <p>✓ <i>Kursiyerlere güncel dînî meselelerle ilgili Din İşleri Yüksek Kurulu karar ve mütalaalarından yararlanma, Başkanlığımızca gerçekleştirilen ulusal/ uluslararası ilmi toplantıların açılış konuşmaları ve sonuç raporlarında konu edilen hususlarla Başkanlığımız faaliyetlerine yönelik güncel gelişmeleri resmi web sitesi üzerinden takip etmenin önemi ile ilgili bilinç kazandırılacaktır.</i></p> <p>✓ Çerçeve esnek program anlayışı gereği farklı sosyo-kültürel bölgelerde görev yapan kursiyerlerin muhatapların ilgi, ihtiyaç ve beklentilerine cevap verebilmeleri için ilmihal konularının detaylandırılması Şafii ilmihalinde yer alan konular dikkate alınarak da yapılabilecektir.</p>
--	--	--

E. HİTABET

SAAT	KONULAR	AÇIKLAMALAR
48	<ul style="list-style-type: none">❖ Hitabet ve Dînî Hitabet Kavramları❖ Cami İçi Dînî Hitabet❖ Hutbe✓ Tanımı, Yeri ve Zamanı✓ Hükümü ve Şartları✓ Duaları✓ Hazırlanması✓ Sunumu✓ Değerlendirilmesi❖ Vaaz✓ Tanımı, Yeri ve Zamanı✓ Duaları✓ Hazırlanması✓ Sunumu✓ Değerlendirilmesi❖ Merasimler ve Gündemli Konuşmalar	<p>✓ Teorik bilgiler ilk haftalarda ilgi çekici hale getirilerek anlatıldıktan sonra, kursiyerlerin hitabet örneklerini sunabilmeleri için bir program yapılacak, dersler sunulan (hutbe, vaaz vs.) hitabet örnekleri çerçevesinde işlenecektir.</p> <p>✓ Her kursiyer, nikâh, düğün, cenaze, hatim, mübarek gün ve geceler gibi merasimlerin gündemine uygun dualar ve bu merasimlerde 10-15 dakikayı geçmeyen konuşmalar hazırlayacak ve bu konuşmaları irticalen yapma becerisi kazanacaktır. Ayrıca şehit cenazesi, doğal afet vb. özellik arz eden durumlarda icra edilecek merasimlerde din görevlisinin göz önünde bulundurması gereken ilkelere vurgu yapılacaktır.</p>